

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sutkinja Lidije Rostaš-Beroš, predsjednice vijeća, Ljiljane Karlovčan-Đurović i dr. sc. Sanje Otočan, članica vijeća, uz sudsku savjetnicu Vlatku Petak Vučetić, zapisničarku, u upravnom sporu tužitelja H. Š., Z., protiv tuženog Povjerenika za informiranje, Z., uz sudjelovanje zainteresirane osobe Hrvatske banke za obnovu i razvitak, Z., koju zastupa B. B., univ. spec. oec. mag. iur., radi prava na pristup informacijama, na sjednici održanoj 24. listopada 2019.

p r e s u d i o j e

I. Poništava se rješenje Povjerenika za informiranje KLASA: UP/II-008-07/18-01/533, URBROJ: 401-01/05-19-5 od 23. siječnja 2019.

II. Poništava se rješenje Hrvatske banke za obnovu i razvitak broj: 17/2018 od 12. lipnja 2018.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem tuženika poništeno je rješenje Hrvatske banke za obnovu i razvitak broj: 17/2018 od 12. lipnja 2018. u dijelu u kojem je odbijen zahtjev H. Š. za pristup informacijama pisanim zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) od 14. ožujka 2018. i 12. travnja 2018. (t. 1. izreke). H. Š. je djelomično odobren pristup pisanim zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora HBOR-a od 14. ožujka 2018. i 12. travnja 2018., na način da se na istima prekriju podaci o broju ugovora o kreditu i krajnjem korisniku te je u tim dijelovima zahtjev za pristup informacijama odbijen (t. 2. izreke). U preostalom dijelu je žalba odbijena (t. 3. izreke) te je naloženo Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak da u roku od 8 dana postupi po točki 2. izreke tog rješenja (t. 4. izreke).

Tužitelj u tužbi citira odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13, 85/15 – dalje u tekstu: ZPPI), Zakona o HBOR-u („Narodne novine“ 138/06. i 25/13.), Zakona o kreditnim institucijama („Narodne novine“ 159/13., 19/15., 102/15., 15/18. - dalje: ZOKI) te tvrdi da iz sadržaja njegovog zahtjeva proizlazi da se radi o informacijama koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima koje bi, u smislu članka 16. stavka 3. u vezi s člankom 10. stavkom 1. točkom 12. ZPPI-a, trebale biti javno dostupne na

mrežnim stranicama. Nejasno mu je kako bi postupanje po njegovom zahtjevu ugrozilo redovito obavljanje djelatnosti zainteresirane osobe. Tvrdi da tuženik u žalbenom postupku nije proveo dokazni postupak uvidom u tražene informacije pa da eventualna opsežnost tražene informacije nije utvrđena. Nadalje tvrdi da iz sadržaja njegovog zahtjeva ne proizlazi malicioznost njegovog postupanja te predlaže održati ročište i donijeti presudu kojom će se djelomično preinačiti točka 2. tuženikovog rješenja u odbijajućem dijelu te cijela točka 3. tuženikovog rješenja i odlučiti o njegovom zahtjevu ili predmet vratiti na ponovni postupak tuženiku odnosno zainteresiranoj osobi.

Tuženik je u odgovoru na tužbu ostao kod razloga navedenih u obrazloženju pobijanog rješenja te tvrdi da se u predmetnom slučaju ne provodi ispitni postupak, da ZPPI koji regulira poseban upravni postupak ostvarivanja prava na pristup informacijama, koji je jednostranački postupak omogućava neposredno rješavanje upravne stvari, što znači da se odluka može donijeti bez omogućavanja stranci da bude saslušana, bez zakazivanja i održavanje usmene rasprave i bez izvođenja dokaza putem posebnih dokaznih sredstava kao što su na primjer uviđaj nalazi mišljenje vještaka iskaz svjedoka ili izjava stranke.

Tuženik navodi da zainteresirana osoba prilikom kreditiranja svojih klijenata raspolaže javnim sredstvima u smislu članka 16. stavak 3. ZPPI-a, da su korisnici kredita kreditne institucije (npr. banke) kojima se dostavljaju javna sredstva, a koje dalje odlučuju o kreditiranju krajnjih korisnika. U odnosu na podatak o krajnjem korisniku i broju ugovora o kreditu smatra da prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes te da navedene informacije nisu informacije od javnog značenja te da u odnosu na isti podatak prevladava potreba zaštite bankovne odnosno poslovne tajne.

Nadalje tuženik navodi da kreditna institucija preuzima sredstva od HBOR-a i da je odgovorna za njihovo daljnje distribuiranje krajnjim korisnicima, s tim da krajnjim korisnicima u određenim slučajevima mogu biti isplaćena i sredstva kreditne institucije koja se ne odnose na javna sredstva. Tvrdi da je u tom slučaju kreditna institucija korisnik kredita HBOR-a te da je takvu informaciju ovlašten dobiti u skladu s odredbama ZPPI-a.

Tuženik smatra da je utvrđena zlouporaba prava na pristup informacijama te predlaže odbiti tužbu i potvrditi drugostupanjsko rješenje.

Zainteresirana osoba u odgovoru na tužbu osporava da tuženik u žalbenom postupku nije proveo dokazni postupak uvidom u sadržaj tražene informacije jer iz spisa jasno proizlazi da je zainteresirana osoba tuženiku dostavila kompletan spis predmeta što proizlazi i iz samog rješenja tuženika. Tvrdi da je tužitelj doista zloupotrijebio pravo na pristup informacijama, protivni se prijedlozima tužitelja za provođenje rasprave jer isto nema nikakve potrebe te predlaže odbiti tužbeni zahtjev, a u dijelu kojim traži dostavu zapisnika Nadzornog odbora HBOR-a od 21. svibnja 2018. predlaže isti odbaciti.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz spisa proizlazi da je rješenjem HBOR-a broj: 17/2018 od 12. lipnja 2018., podnositelj zahtjeva, ovdje tužitelj H. Š., odbijen s dijelom zahtjeva za pristup informacijama o materijalima za održane sjednice Nadzornog odbora HBOR-a 14. ožujka 2018. i 12. travnja 2018., a dio zahtjeva koji se odnosi na materijale za sjednicu Nadzornog odbora HBOR-a od 14. ožujka 2018. je odbačen.

Povodom žalbe H. Š. tuženik je donio pobijano rješenje kojim je poništeno rješenje HBOR-a u dijelu koji se odnosi na pristup navedenim informacijama te odlučio djelomično udovoljiti zahtjevu H. Š.

Imajući na umu pravni položaj HBOR-a kao i predmet njegovog poslovanja te činjenicu da se financira iz sredstava Državnog proračuna, koja sredstva spadaju u javna sredstva, osnovano tuženik smatra da je kontrola trošenja tih sredstava od interesa svih

građana pa su i pitanja na koji se način troše proračunska sredstva od javnog interesa. U skladu s navedenim, a imajući na umu odredbu članka 16. stavka 3. ZPPI-a kojom je propisan izuzetak od provođenja testa razmjernosti i javnog interesa kada se radi o informacijama o raspolaganju javnim sredstvima, osim u slučaju kada informacija predstavlja klasificirani podatak, ovaj sud je prihvatio zaključak tuženika da se tužitelju odobri pravo na pristup pisanim zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora HBOR-a.

Međutim tuženik je odbio zahtjev za pristup informacijama u dijelu koji se odnosi na podatke o broju ugovora o kreditu i krajnjem korisniku kredita jer je zaključio da u odnosu na te podatke prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes. Pri tome se tuženik pozvao na odredbu članka 156. ZOKI-a za koju smatra da se odgovarajuće primjenjuje i na Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Odredba članka 156. ZOKI-a propisuje da su bankovna tajna svi podaci, činjenice i okolnosti koje je kreditna institucija saznala na osnovi pružanja usluga klijentima i u obavljanju poslova s pojedinačnim klijentom. Kreditna institucija dužna je čuvati bankovnu tajnu (stavak 1.). Prema odredbi stavka 2. tog članka Zakona, u smislu tog Zakona, klijentom kreditne institucije smatra se svaka osoba koja je zatražila ili primila bankovnu i/ili financijsku uslugu od kreditne institucije. Navedeni Zakon usklađen je s propisima Europske unije te odredbom članka 2. točke 28. kreditnu instituciju određuje onako kako je uređena člankom 4. stavkom 1. točkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odredba članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe EU br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijskim društvima u kojima su izmijenjeni propisi EU br. 648/2012 glasi za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: „kreditna institucija“ znači društvo čija je djelatnost primanje depozita ili ostalih povratnih sredstava od javnosti te odobravanje kredita za vlastiti račun.

HBOR je pravna osoba osnovana posebnim zakonom i ne upisuje se u sudski registar. Nad njom se ne može provoditi stečaj niti likvidacija, a može prestati s radom samo na temelju posebnog zakona (članak 4. Zakona o HBOR-u).

HBOR ne prima depozite od javnosti ni izdaje kredite za vlastiti račun. Predmet poslovanja HBOR-a definiran je odredbom članka 10. stavka 1. Zakona o HBOR-u („Narodne novine“, broj: 138/06. i 25/13.) na način da ona svojim poslovanjem u okviru svojih ovlasti i nadležnosti, potiče sustavni, održivi i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak, sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Iz navedenog slijedi da HBOR nije kreditna institucija na koju bi se odnosio ZOKI, odnosno odredba članka 156. tog zakona, koja definira čuvanje bankarske tajne.

Naime, u nizu ranijih presuda ovaj sud je izrazio stajalište prema kojem HBOR raspolaze sredstvima državnog proračuna (u pretežnom dijelu) te je pravo na pristup informacijama u svezi s raspolaganjem ovim sredstvima javnosti dostupno i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa u skladu s odredbom članka 16. stavka 3. ZPPI-a. Ni tuženik niti HBOR svojim rješenjima nisu utvrdili da tražene informacije predstavljaju klasificirani podatak, a kako svojim prethodnim zahtjevima tužitelj H. Š. informacije koje traži ovim zahtjevom, nije tražio, to je pogrešan zaključak tuženika prema kojem bi ostvarivanje prava na pristup traženim informacijama uključujući podatke o broju ugovora i krajnjim korisnicima kredita predstavljalo neopravdano opterećivanje rada i funkcioniranje tijela javne vlasti, odnosno HBOR-a. S navedenim stajalištem ovog suda suglasan je i Vrhovni sud RH, što je potvrdio presudom, broj: U-zpz-6/2016 od 17. listopada 2018.

Kako tužba u upravnom sporu, prema odredbi članka 26. stavka 1. ZPPI-a, ima odgovorni učinak, to je tuženik nezakonito HBOR-u naredio da omogući pristup informaciji

prije nego što je upravni spor o zakonitosti rješenja tuženika dovršen, odnosno prije nego što je rješenje tuženika postalo pravomoćno.

U postupku nakon ove presude Hrvatska banka za obnovu i razvitak dužna je postupiti u svemu sukladno pravnom stajalištu i shvaćanjima Suda izloženim u ovoj presudi i omogućiti podnositelju zahtjeva pravo na pristup traženim informacijama.

Uz navedeno valja još dodati da iz sadržaja tužbe te odgovora na tužbu, kao i podataka u spisu predmeta, proizlazi da je strankama u predmetnom postupku omogućeno očitovanje o podnescima zaprimljenim tijekom postupka pa je Sud predmetni spor riješio bez održavanja rasprave, ocijenivši da su u predmetnom slučaju raspravljena sva pitanja koja su odlučna za donošenje zakonite odluke te da razlozi zbog kojih se predmetno rješenje pobija ne zahtijevaju daljnja činjenična utvrđenja.

Kako je po ocjeni ovog suda tuženikovo rješenje nezakonito, na temelju odredbe članka 58. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.), odlučeno je kao u izreci ove presude.

U Zagrebu 24. listopada 2019.

Predsjednica vijeća
Lidija Rostaš-Beroš, dipl. iur., v.r.